

RĂSĂRITUL NOSTRU

Unicul organ Surdo-pedagogic din țară

DIRECTOR V. DIMITRIU-LEORDA Redacția și Ad-strația :

Calea 13 Septembrie nr. 6 București

Sfințirea drapelului Societății de Surdo-Muți

Duminică 16 Ianuarie a. e. ora 11½ dimineața s'a făcut în Capitală la sediul ei, din Splaiul Unirei nr. 9, sfințirea drapelului

societății de surdo-muți de sub președinția de onoare a M. S. Regina Maria.

și a lor cuvintele mele.

Această curiozitate este cu mult mai mare la acești oameni, atunci când știu că este vorba despre ei și pentru ei.

Este a doua oară când sunt invitat în mijlocul acestei Societăți, pentru a înălța rugăciuni către Atotputernicul Dumnezeu, ca să reverse Harul său asupra ior și a lucrării lor.

Prima dată a fost acum o lună de zile, când Societatea lor implinea 18 ani de la înființare, și când, dorind să-și manifeste, cu ocazia aceasta, și sentimentul lor de recunoștință, dragoste și devotament față de M. S. Regina Maria, președinta de onoare și ocrotitoarea lor, i-au așezat și desvelit în această sală, bustul Majestații-Sale, executat chiar de vrednicul lor președinte, sculptorul Vasile Dimitriu-Leorda.

A doua oară este astăzi, când în prezența Dv. sfințesc împreună cu venerabilul preot M. Popescu, noul drapel al Societății, simbolul național al românismului, sentiment care fierbe și ciocotește în sufletele lor, pe care, dacă graiul le lipsește ca să-l exprime, vor să-l dovedească prin rapte.

Domnule reprezentant al Ministerului sanăt. și Ocrot. sociale, prezența dv. în mijlocul nostru, zic nostru, fiindcă mă socotesc ca făcând parte dintre ei, ca unul ce-i cunosc destul de bine, le cunosc durerile atât morale cât și materiale, pe care le îndură, fără a avea alta vină decât că sunt infirmi, dacă poate fi socotită aceasta o vină, prezența dv. zic, mă bucur și-mi dă curaj totodată, ca în câteva cuvinte să vă schitez durerea lor cea mare.

Din cauza infirmității cu care s'au născut sau au căpătat-o ulterior, mentalitatea multora dintre oameni îi scoate din rândul nostru, zicând că nu sunt apti a presta servicii societății și de aici, nu numai că nu le arată nici un interes, dar îi înlătură în mod sistematic și fără nici un pic de milă, atunci când vin și își oferă puterile lor de muncă fizică sau intelectuală. Căci în afară de faptul că pedagogia modernă îi pune în stare de a-și exprima prin viu grai sau prin scris părerile ori dorințele lor, dar se află în mijlocul lor artiști desăvârșiți în diferite ramuri de activitate ca : sculptură, pictură desen, caligrafie, cromo-litografie și diferite alte branșe manuale, cu toate acestea, mulți dintre ei sunt muritori de foame, ori dacă nu, atunci cu siguranță că au încăput pe mâini de oameni fără suflet, care îi speculează în mod ordinar.

Priviți, vă rog aceste sculpturi, sunt opera vrednicului lor președinte, d-l Dimitriu-Leorda.

Ce cusur li se poate găsi ? Cu toate acestea, de câte ori n'a fost îndepărtat de la diferite licitații, chiar dacă la concurs macheta sa a fost cea mai reușită, dându-se lucrarea altora cu talente mai slabe, dar cu susținători mai tari. Un alt caz tot atât de dureros

s'a petrecut chiar în vara trecută, când unul din ei, prezentându-se la examenul de desenator-cartograf la c. f. r., a fost respins chiar la depunerea actelor, pe simplu motiv că e sudo-mut. Același individ însă, fiind primit la concursul de la Ministerul Aerului și Marinei, pentru acelaș post, a fost clasat întâiul între cincizeci de candidați. Judece oricine și spună, care mai poate fi moralul unui asemenea individ, când se vede astfel tratat ?...

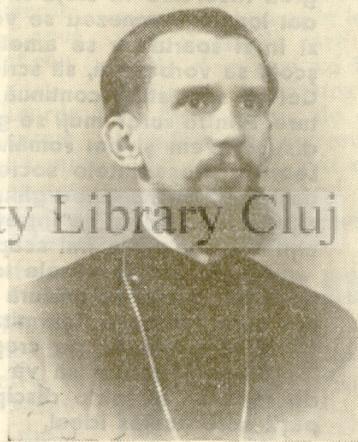
ca număr, și apoi plasându-i cu preferință față de cei în deplinătatea simțurilor.

Avem și azi școli, dar puține și cu prea puțini profesori de specialitate. Nu mai vorbim de prea puținul interes pe care statul îl arată acestor școli și mai ales față de unii din profesorii lor, care punându-și tot sufletul și puterea de muncă în slujba și pentru propășirea acestui învățământ, sunt împiedicați și boicotați de alții, care n'au fost în stare, să facă aproape nimic, atunci când au fost la conducerea lor.

Dela înființarea acestei societăți și până azi, toți conducătorii ei și-au dat silința ca ea să progreseze, lucrând fiecare cum s'a priceput și cum a putut. De când a venit în fruntea ei, însă, actualul președinte, datorită inteligenței sale deosebite, precum și dragostea de care se bucură în mijlocul celor de o suferință cu el, a reușit înadavăr să realizeze ceva. În primul rând i-a determinat să frecventeze regulat societatea și să-și plătească cotizațiile. Din aceste cotizații precum și din șerbări și chete, au adunat o frumoasă sumă, dar care este prea mică pentru realizarea gândului lor, o casă proprie pentru societate, pe care au și botezat-o, înainte de naștere cu numele de „Casa tăcerii”. Unde mai punem că nu au nici terenul necesar, deși de doi ani, președintele lor alegea cu căciula în mână pe la toate autoritățile competente să le realizeze cererea lor, peste tot alegându-se însă, numai cu promisiuni.

Mă fac ecoul lor și îmi permit a vă ruga să faceți cunoscut d-lui Ministru, ca în calitate sa de ministru al Sănătății și Ocrotirilor sociale, să ia sub aripa Domniei Sale pe acești oropsiți ai societății, să le asculte păsul, să-i cerceteze și cu puterea locului pe care îl ocupă, să le aline durerile și suferințele.

(Urmare în pag. II-a)

P. S. PR. I. VARTOLOMEIU

Trecând la partea feminină, lucrul prezintă o mult mai mare gravitate, pentru că femeia n'a avut o educație morală solidă în familie, spiritul de cochetărie, mai curând decât nevoile materiale, o fac să alunece foarte ușor pe calea pierzării, pe calea desfrăului.

Pentru a veni în ajutorul acestei categorii de oameni, oropsiți nu de Dumnezeu, cum zic unii, ci oropsiți de societate, grija revine în primul rând statului, dacă voim să fim cu adevărat stat civilizată și creștin, punându-le la dispoziție școli îndeajuns cu profesori pregătiți serios și suficienți

In pragul celui de al 7-lea an !

Cu numărul de față pășim în pragul celui de al 7-lea an de existență !

Pășim cu aceeași puternică credință nestrămutată de a învinge orice greutăți pe care le-am cunoscut din plin, fără a ne lăsa doborâți, știindu-le trecătoare.

Ceiace am înlăptuit în cei 6 ani de luptă, s'a văzut !

A fost crezul nostru cel mai curat, pornit din îndemnul inimii de a face ca manifestările lumii tăcute să se evidențieze în spiritul timpului, făcând în acelaș timp să fie cunoscute de toți.

Scrișul, când este pornit din văpaia unui suflet înflăcărat, străbate în viața cu puterea care pecetluiește triumful deplin ; el este singurul mijloc de luptă, a cărei armă, nobilă, învinge mediocritatea și atavismul.

Cu credința în izbânda celor mai nobile năzuințe vom căuta să continuăm lupta mai departe cu aceeași putere de muncă adaptată la percepțiile Mântuitorului.

V. Dimitriu-Leorda

ASISTENȚA

Au participat la această solemnitate, d-nii : Stănescu, directorul Ocrotirilor Sociale din Ministerul sănătății reprezentând pe d. ministru Banu, S. S. preotul

tilați de război ; d-na prof. Sevastia Popescu, directoarea școlii de surdo-mute, d-na C. Vartolomeiu, d-na dr. Tr. Nasta, prof. dr. Predescu Rion, avocat

ASISTENȚA LA SOLEMNITATE

D. Cristescu, reprezentând pe I. P. S. S. Patriarh dr. Miron Cristea, colonel Theodoriu, colonel Mihail Gheorghiu și avocat G. Popescu din partea Soc. mari mu-

Șerban precum și numeroși membri ai societății în frunte cu președintele lor, d. V. Dimitriu-Leorda, sculptor.

SFINȚIREA DRAPELULUI

Solemnitatea a început prin oficierea unui serviciu religios de către S. S. preotul Vartolomeu, împreună cu S. S. preotul Popescu.

După oficierea serviciului religios, drapelul a fost sfințit și preot d-lui președinte, V. Dimitriu-Leorda.

Naș al drapelului a fost d. director Stănescu, care a bătut primele ținte.

M. S. Regina Maria, președinta de onoare a societății surdo-muților, a trimis următoarea telegramă cu ocazia sfințirii drapelului.

„Din patul de suferință sunt azi cu inima mea lângă cei mai

persecutați de soartă.

Maria”.

D. prof. universitar Trancu-Iași, fost ministru, a trimis următoarea scrisoare :

„Iubiți Domnule Dimitriu, Vă mulțumesc pentru invitațiune.

Mi-e imposibil să particip la sărbătorirea d-voastră de azi.

D-voastră știți ajutorul pe care vi-l'am dat ca ministru și interesul care-l port organizației d-ștră a cărui mare animator sunteți d-ștră.

Vă felicit de pasul ce-l faceți astăzi și vă doresc să mergeți tot înainte.

TRANCU”

CUVANTARILE

S. S. preotul Vartolomeiu adresându-se d. director Stănescu a spus :

Curiozitatea individului este cu atât mai mare, cu cât ceea ce voește să afle, este mai ușor de aflat și totuși nu poate afla.

Dacă cu omul normal se petrec astfel lucrurile, cu cât mai vărtos trebuie să fie cu acea categorie de oameni, cărora le lipsește tocmai cel simț cu care iau cunoștință de ceea ce se petrece în jurul lor. De opt ani de când sunt în lătură cu o parte din Membrii a-

cestei societăți, am avut ocazia să constat acest lucru și să mă conving că cu nimic nu-i ofensezi mai rău decât atunci când văd că nu sunt băgați în seamă, sau când, fiind într'o adunare, nu li s'a explicat și lor despre tot ce s'a discutat.

Determinat de acest lucru, m'am decis ca ceea ce voiam să vorbesc cu această ocazie, să citească, pentru ca la sfârșit, prin vorbire, pentru unii și prin semne pentru alții, să li se împărtășeas-

Sfîntirea drapelului soc. de Surdo-Muți

Urmare din pagina I-a

In primul rând să li se dea acel loc promis, pe care să-și clădească localul propriu pentru societatea lor, pentru că văzând cum sunt tratați de o parte din oameni, acest local, pe lângă că va fi locul lor de întâlnire, unde să-și spună fiecare durerile și necazurile, va fi totodată și o casă de formare a lor, căci aici și-au pus în gând să-și deschidă o școală de demutizare, o tipografie pentru ziarul lor, pe care îl scoate vnedincul lor președinte, în care să-și găsească de lucru parte din ei care n'au ocupație, apoi ateliere de croitorie, cismărie, tâmplărie, etc...

O profesoară care a luat parte la Congresul Internațional al profesorilor de demutizare ce a avut loc la Praga în vara anului 1936, vorbindu-mi despre cele ce a văzut acolo cu privire la școlile și avantajile de care se bucură acești infirmi în Cehoslovacia, spunea că numai că nu sunt înlăturăți, dar sunt chiar preferați, punându-li-se la dispoziție mijloace de câștigarea existenței cât mai ușor, pentru că nu-și simt atât de mult durerea infirmității lor.

Rugăm pe d-l ministru care face parte dintr'un partid ce are în deviza sa pe Hristos, să facă așa rel, ca să-l vedem pe Hristos răsărit din opera sa privitoare la acești infirmi, căci Hristos a fost, este și va fi sprijinul și ajutorul tuturor celor din nevoi și necazuri.

Surdo-muții nu vor altceva decât o dreptate și un tratament mai omenesc.

S. S. Pr. Cristescu în numele I. P. S. Patriarhul Miron Cristea a arătat:

Societatea de surdo-muți, este expresiunea curată a dragostei creștine. Dacă toate societățile de binefacere își au obârșia lor în mila creștină și sunt rodul acesteia, apoi cu atât mai mult această societate, pusă în slujba iubirii de aproapele, este, putem spune, Evanghelia în acțiune.

Primul poate să fie mare prin gândire, prin care cuprinde și scrutează universal. Însă gândirile cele mai înalte, cele mai sublimale ale tuturor filosofilor, din toate timpurile și din toată lumea, — după cum se pronunță un mare gânditor creștin, — nu valorează cât un singur act de iubire. Omul poate fi mare prin caracterul său moral, însă este mai mare încă, când, sacrificând totul pentru Dumnezeu și pentru aproapele, el iubește cu adevărat. Iubirea creștină reprezintă cel mai înalt ideal de pe lume; ea neface să trăim nu pentru pământ, ci pentru cer. Singură ea ne face să ne apropiem de Dumnezeu, singură ea ne îngăduie să iubim pe Dumnezeu, din toată inima, din tot sufletul și din tot cugetul; și pe aproapele nostru ea pe noi înșine.

Și nimeni pe lume n'a proslăvit iubirea într'un imn mai dumnezeesc, decât Marele Apostol Pavel, care în Epistola I către Corinteni cap. 13 v., 1-7, spune: „Dacă ași vorbi în limbi omenesti și înțelegi, iar dragoste n'am, făcutu n'am aramă sunătoare și chibbal răsunător. Și dacă ași avea darul proorociei, și dacă ași cunoaște toate tainele și toată știința; chiar dacă ași avea toată credința încât să mut și munți, și n'ași avea dragoste, nimic nu sunt.

Și dacă mi-ași împărți averea toată săracilor, și chiar dacă ași da trupul meu să-l ardă și dragoste n'ași avea, de nici un folos nu-mi este. Dragostea este îndelung răbdătoare este plină de bunătate, dragostea nu pizmuește, nu se laudă, nu se trufeste. Nu se poartă necuviincios, nu caută ale sale, nu se mânia, nu gândește la rău, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Acoperă totul, nădăjduiește totul, suferă totul. Dragostea nici odată nu pier.

Nu pot ca în aceste clipe solemne când se face sfîntirea dra-

pelului unei societăți de caritate socială, să nu amintesc cu emoție duhovnicească, ca nimeni pe lume nu s'a apropiat de inima omenescă ca Mântuitorul Isus Hristos; nimeni pe lume ca El n'a iubit până la jertfa pe cei în suferință, pe cei oropsiți de soartă; și nimeni ca El nu s'a plecat spre biata inimă omenescă zărobită de chin. În murmurul paraelilor, în licărirea stelelor, pe malul lacului Ghenifaret, pe coline și pe podișurile apei, arse de soare ale Paesunei, inima Lui a vibrat, a suferit pentru cei trudiți.

Creștinismul este tânăr ca în prima zi a apariției lui, pentru că învățătura lui Hristos întredeschide noi orizonturi de viață și de idealuri divine. El pune cel mai mare preț pe sufletul omenesc. Și El a iost singurul pe lume care a biruit prin Sine. Și imparția simțurilor, a dărimat cetatea păcatului, introducând imparția duhului, a dragostei, a păcii.

Biserica creștină fiind în așezământ dumnezeesc și un organism viu știe să dea viers simțirii isvorâte din lacrimile și bu-

curiile vremii.

Biserica prețuește după cuviință, valoarea și autenticitatea strădaniilor Domniilor Voastre, dându-și seama de covârșitoarea importanță ce o are încordarea de voință în câmpul vieții omenesti.

Biserica proslăvește inițiativa și munca creatoare a celor ce sunt în slujba aproapelei și-i consideră pe toți acei jertfelnicii ostentori direct în slujba apostolatului creștin.

Drapelul acestei societăți este simbolul credinței și al dragostei creștine, este simbolul biruinței duhovnicești al unei munci de interesate, frumoase, plăcută lui Dumnezeu și Bisericii Lui. Deaceia eu, care astăzi am deosebita cinste de a reprezenta pe I. P. S. Patriarh Dr. Miron Cristea, la această înălțătoare clipă, imi fac cea mai plăcută datorie de a Vă transmite din partea I. P. S. Sale binecuvântări părintești asupra strădaniilor și gândurilor D-voastră și a Vă face urări de isbândă duhovnicească tuturor ce Vă călăuziți de idealuri lui Hristos și tuturor celor ce jertfiți totul pe altarul dragostei creștine.

D-na Sevastia Popescu, directoarea școlii de surdo-mute, a spus: După cum Crucea este un simbol al credinței în Dumnezeu, al unirii creștinilor, al iubirii de Dumnezeu și de oameni, tot așa steagul este simbolul credinței într'un ideal și al iubirii și unirii celor de o credință.

Creștinii cred în Dumnezeu care este tatăl oamenilor. Și surdo-muții trebuie să creadă în Dumnezeu care deși le-a dat o grea încercare în viața lor, totuși nu-i lasă, ci îi ajută. Ajutorul dat lor de Dumnezeu se vede din zi în zi, ieșind la iveală. Din zi în zi soarta lor se ameliorează. Astăzi surdo-muții învață în școli, să vorbească, să scrie, să citească, să lucreze o meserie. Cel ce se disting continuu mai departe studiul liceale, universitare. Printre surdo-muți se găsesc artiști desăvârșiți. Un exemplu distinct avem și noi români în persoana sculptorului Dimitrie Leorda, președintele societății surdo-muților; desenatori distinși ca d-nii N. Gheorghiu, Aliman, Păis, Kiatorvii, Petrescu și alții a căror talent se întrevește ca: M. Cuzin, Radu Comescu și alții a căror nume imi scapă.

Pe măsură ce casele lor de educație (școlile) se perfecționează, în aceeași măsură s. m., se întorc în mijlocul societății din care temporar infirmitatea îi scoase.

Crucea unește pe creștinii cu aceeași credință. Steagul trebuie să vă unească pe dv. în aceleași idealuri de realizări și într'o disciplină care singură vă poate călăuzi pașii spre același ideal.

Steagul ce s'a sfințit astăzi să vă fie îndemnul tuturor realizărilor dvs.

Să-i păstrați imaginea vie în sufletele dvs., astfel ca el să vă amintească în tot momentul cele trei simboluri ce el reprezintă: credința în ideal, iubirea și unirea pentruca astfel conșuși să vă puteți realiza scopurile dvs. nobile.

Priviți drapelul: albastrul lui să vă însenineze mereu mințile, roșul lui — văpae scânteietoare — să vă încălzească mereu inimile în jertfa pentru ajutorarea fraților dvs. de suferință, iar galbenul lui simbolul holdelor noastre mănoase, să vă îndemne mereu a stăruii în munca morală pentru țară, neam și rege.

Fii luminați, iubiți-vă, uniți-vă, fii buni, fii morali, este tot ce vă poate spune una din educatoarele d-ștră.

D. sculptor V. Dimitrie-Leorda, președintele societății a spus: Ziua de azi se încheie cu un nou început de viață înmănușiat la idealul unei vieți izvorâte din percepțiile Mântuitorului: „Iubirea de aproapele”, la a cărei împărtășire ați consimțit să luați parte dându-ne noui îndemnuri de a dori și voi să facem mai mult.

Sfîntirea acestui drapel care simbolizează iubirea noastră față de scumpa noastră țară, de regele nostru și de destinul marej ce deja se profilează pe firmamentul conflagrației internaționale, dovedește că și pe noi ne stăpânește aceleași dorinți de ridicare, de progres și de menținerea lor la nivelul dreptului social dobândit.

Prezența d-ștră la această solemnitate — de mărturisire a unui pas câștigat — ne onorează ca o răsplată la ceea ce sperăm să realizăm cu ajutorul lui Dumnezeu, cu credința în puterea lui și iubirea propovăduită de Mântuitor.

D. Stănescu, directorul ocrotirilor sociale, din partea d-lui dr. Banu, ministrul sănătății, și-a exprimat satisfacția de a participa la sfîntirea acestui drapel, care concretizează idealul societății.

Nefericirea omului stă în fundul sufletului său, iar nu în infirmitățile sau în suferințele sale.

Acestea se pot îndrepta, când cel în suferință simte în jurul lui dragostea semenilor săi.

Toți cei care-i înțeleg pe surdo-muți, trebuie să se apropie de ei cu toată căldura sufletului lor.

Ca reprezentant al ministerului sănătății, promit tot sprijinul și concursul d-lui ministru, iar personal mă socotesc printre amicii d-voastră și rog pe d. președinte să mi se adreseze întotdeauna cu toată încrederea că va găsi în mine un prieten. La ora 1, terminându-se solemnitatea, s'a servit o gustare.

ARMASARI MAICII FEVRONIA

de DRAGOȘ POPOVICI

Dintre toate sărbătorile, vacanța cea mare este mai cu drag așteptată. spre neozal maicii Fevronia, — o mătușe de-a mamei mele, stareță la mănăstirea Condreni de lângă Suceava, — o femeie bătrână și surdă, sărmana, de ambele urechi.

Bunătața sufletească a maicii Fevronia însă, era de toată jumătatea noastră cunoscută: bine înțeles fără a te atinge cumva, — ori cu vorba, ori cu fapta, ori nici măcar cu... gândul, — de mica bucurie a vieții sale, doi armăsari albi grași și frumoși, de cea mai curată rasă arabă pe care-i crescuse de mici, primiți în dar dela răposatul mitropolit primat al românilor din Polonia, Paftuție, cu zece-aisprezece ani în urmă.

Li crescuse de mici, zicea ea, numai cu lapte și cu zahăr, și ținea la ei ca la ochii din cap. De aceea se și bucura ea, nu-i vorba, când ne vedea, — pe mine și pe vărul meu, Vasiliță Suceveanu, că ne coborim din trăsura la scara stărcției, la sfârșitul fiecărei an școlar; pentru că știa ea ce borboațe îi făceam noi de fiecare dată și ce mai chinuri, sărmanii de cai, aveau să suferă din partea noastră.

Vasiliță mai cu seamă, elev pe-atunci la școala militară, îi fugărea și-i biciuia de-i făcea numai apă. Al său era Atos, cu o pată mică neagră în frunte, iar al meu d'Artagnian, cu botul roz și cu mustățile dinstânge negre. Li bolețaserăm și noi vezi Doamne după eroii lui Dumăș din „Cei trei mușchetari”, cari, pe vremea aceea, ne împulăseră capetele cu nădrăvăniile lor.

Asa, dimineața îi luam și piecam hai-hui, iar seara, când ne vedea măicuța că ne întorcem cu acestia numai spumă și transpirați learcă, se făcea, sărmana, foc și pară, ne amenința cu bicul, ne anatemia, iar din golani, din prăpădiți și din căldi nu ne mai scotea.

Asa odată, Vasiliță, care făcea pe atunci o curte înfocată la fata unui forestier dintr'un sat din apropiere, fu poștit de acesta la ziua onomastică a unei surori de-a ei, știind la literă, la care, vezi Doamne și n'ar mai ajunge pe arde-o mai fi, căci era cât pe ce să mă împoalească cu un, ducă-s'ar pe pustii!... ghicif D-voastră ce anume, îi făceam eu curte.

Plecărăm amândoi cu căleașca, armăsarii și cu Dumitru, vizitului, i meciat după prânz, în spre acolo.

— S'aveți de grije să veniți la timp acasă, să nu oboșiți caii, să nu-i fugăriți și să nu vă faceți de cap, că vă trimit în fundul iadului; m'auziți voi? ne dădu de griji, ca de obicei, măicuța la plecare; c'apoi harnicul răspunde de schinarea noastră, nu eu!

Vasiliță, cu privirea ștregară privind ținta în coșul trăsurii, ținea; eu însă, îi țipați cât mă țineau plămânii, și-i făcui semne să înțeleagă, cum ca să fie fără pic de griji, de oarece vom asculta întocmai... pân'ajară bine înțeles. Căci Vasiliță, de cum se văzu trecut de poartă închisă imediat după ieșirea noastră îndărăt, și luă repede mâinile din mâinile lui moș Dumitru, și mână băieții, nu șagă. Într'o jumătate de oră de drum, făcut de măicuța cu siguranță în trei, am și fost la țintă.

Aci ne puseră la masă, și chefuirăm de uitaram și de plecare și de moș Dumitru și de... cai și de tot. Nici nu băgarăm de seamă că afară nu mai era ziua, ci noapte, și că lumina din casă era a mai multor lămpi aprinse cu toatele câte erau prin vecini, în mai fie care colțisor.

Moș Dumitru, văzându-se uitat, caii înșetați și flămânzi, uru să plece. Își trase însă imediat pe seamă, de frica pumnilor și a gurii măicuții, care-l vă vedea întorcându-se fără băieți îndărăt, la cari cu toate neplăcerile pe cari le produceam, totuși ne iubea.

Văzând el deci că zaiatetul va ține însă multă vreme, deshmă frumusețea caili și-i introduse într'o șandramă din spatele casei, în care stăpânea acestuia și nea de obicei o droaie de cloște pe pui.

După ce-i legă astfel într'un colț mai încoale, moș Dumitru trase și ie, aleașca în altă șandramă, se vâră din fundul acesteia, își trase sumanul peste cap și se culcă.

La un timp din noapte însă, caii, flămânzi cum am spus și înșetați joc cum erau, se smuciră cu putere din toate părțile până ce legăturile slăbiră și-i eliberară. Odată liberi ei au început să colobăiască după ceva mâncare. Și, tot orbăcând ei p rin întunericul din șandramă, dădură, nu știu cum naiba, și peste coșurile și lăzile cu pai pe care cloceau cloștele.

Bucuria lor nu fu deci mica. Începură să ronțăie cu poftă din paie, iar cloștele, speriate de oaspeți pe ne pusă masa peste capul lor soșiți, începură să cârăie și să codocălescă, sărind cu toatele care'n coș.

Nimeni însă nu le auzi zri-gățele de ajutor; gălăgia zaiatetului din casă acoperind totul.

Și astfel trecu și noaptea și zorile se vestiră în fine și ele. Acestea ne treziră la realitate.

— Haideți Vasiliță, cât mai e noapte să nu știe măicuța căm am stat, că altfel va fi vai de noi.

— Ce bine zici — mă aprobă el. Și astfel, îi căutarăm repede pe moș Dumitru, car'nhămă la repezeală caii la trăsura, și o pornirăm imediat îndărăt spre casă.

— Poate că doarme încă — își dădu Vasiliță părerea, că doar n'o fi ca huhurezi, să se scoale cu noapte 'n cap.

Dar se înșelă, căci măicuța ne astepta, c'o bătă groasă și lungă în mână, chiar în poarta Sf. mândștrii.

— Amu să vine, golantilor! — începu să mătăhăiască ea cu băta în aer, de parcă ar fi fost o sperietoare de ciori. Lăsați numa că v'arăt eu vouă să vă bateți joc de averea și de călăuții mei, derbedeilor și hoțomanilor!

Nu rămase însă în trăsura de cât spinarea lui moș Dumitru, căci noi o și șterserăm repede puțină în spre arhondărie, peste zăplăsul mândștiriei, de par'că mai n'ar fi fost.

— De ce nu i-ai lăsat la dracu ai păduchiosule, și să bi venit sângur acasă! — îi tot arda ea la lovituri înfundate peste spinare. Sântefi cu toții niște b andiți și niște căldi! Am să vă alung pe toți de pe cam, ardă-v'ar numai para foluă să vă ardă!... Și asupra să-și mângăie caii, sărutându-i cu dragoste peste tot.

De-ată însă măicuța se dădu cu doi pași înapoi foarte înspăimântată.

— Ce e asta, mă golantule!? — exclamă dânsa uluită, dând cu ochii peste loviturile cailor, altă dată roze și curate, iar acum galbene, muna un albuși și un galbenuși.

— Ce e asta, hoțomanule!? Ce-ai făcut cu caii, păduchiosule!? Ce le-ai dat de mâncare bre!?

— Eu?... Nimic. Că... vedeți... domnișorii... căuta să se exprice moșneagul țipându-i la urcehe... eu nuștiu de nimic.

— Ce face!? Ovăz spui că le-ai dat!? Mincuni! Mincuni! ni gononete, mă ruptuhoșule! Că...cat le-ai dat să mănânce, nu ovăz! Ardă-te-ar numi focoli i adului să te ardă cu bitaurii ceia cu tot, că v'ții bătut joc de cășorii mei!

Si dăi și dăi iarăși cu băta peste spinare, de se făcu, bietul moșneag numai covrig de durere.

— Să-i speli imediat, mă sar-sallă bătrână mă, că altfel nu știu ce se poate întâmpla cu tine! — îi mai dădu ca o ultimă levitură peste spinare, iar pe scârnaviile celea să nu le mai prind pe aici, că le sfărâm capetele. Gelanii și prăpădiți ce-mi sânt!

Noi, din arhondărie, aueaz ietul. Nu puneam însă prea mare bază pe amenințări, știind-o pe măicuța tute la mână, dar ca pâinea cea caldă la suflet.

Și chiar așa a și fost. Căci pe la prânz ea în persoană a fost aceia care ne căuta de zor prin toate chilăile și prin toate cotloanele, spre a ne aduce la mâncare și nu de ascultare, cum obicinuia s'o trimită ea de fiecare dată.

Acum Vasiliță e ofițer, iar eu altă gobade, măicuța însă a murit, sărmana, iar Dumitru la fel. Căii mai sunt dar au trecut în posesia unei surori de-a mele devnind bucuria copiilor ei. Iar vara, timpul scurtului concediu de numai o lună pe care-l căpătăm, plecăm și petrecem împreună cu aceștia, văzând a borboațele din trecut și mai ei